

**АНАТОЛИЙ ВАСИЛИЕВИЧ
МИТЯЕВ
СУХМАН**

Превод от руски: Христина Стайкова, 1975

chitanka.info



Веднаж киевският княз събрал на пир всичките си боляри, всичките войводи, всички богатири, всички дружинници.

Узнал за това бусурманският цар. Помислил си: „Докато те пируват, моята войска незабелязано ще се приближи до Киев. Ще завладея града, ще нагрябам много богатства, ще взема пленници, дворците и къщите ще изгорят.“ Бусурманската войска веднага тръгна в поход. Най-отпред препускали конниците. Те пленявали всеки, когото срещнали по пътя, и нямало кой да предупреди киевчани за близката беда.

Като тъмен облак се движела по равното поле вражата войска.

А в двореца на княза вече много дни пирът продължавал. Уморили се свирците да свирят. Песнопойците се уморили песни да пеят. Танцьорите едвам се държали на краката си. Тогава гостите започнали да разказват кой в какви походи е участвувал, какво е чул и видял.

Князът слушал всички и ги хвалел. Раздавал подаръци на най-смелите: на един подари скъпа дреха, на друг — сребърна чаша, на трети — шепа жълтици.

На отделна пейка, покрита с кадифе, седели богатирите. Сред тях бил и Сухман. Само той мълчал. Князът го попитал:

— С какво да те наградя? Ти за себе си нищо не разказваш. Но ние знаем: много врагове си победил, храбро си защищавал руската земя. Ако искаш, вземи от мен едно село. Ако искаш, цял град вземи.

— Благодаря — отвърнал Сухман. — Нищо не ми трябва.

— Как така не ти трябва? — учудил се князът. — Може би тайно ми мислиш злото, затова се отказваш от подарък.

— Зло никому не мисля — казал Сухман. — И за да ми повярваш, ще ти уловя един лебед. Другите князе имат в дворците си мечки, вързани със синджири, нека в твоя дворец да живее бял лебед.

Зашумели гостите — трудно се улавя лебед. Дори и със стрела не всеки може да го прониже. А князът се зарадвал. Заповядал на слугите да изкопаят езеро под прозорците на двореца и да го напълнят с чиста вода.

Сухман яхнал коня, обещал да се върне след един ден и напуснал града.

Юнакът стигнал до река Днепър. Гледа има ли по тихите места лебедови ята. А водата на реката мътна, примесена с пясък.

— Защо си мътна ти, река Днепър? — попитал Сухман.

Реката му отвърнала:

— Как да не съм мътна? Трети ден вече бусурманите строят мост. Искат да ме преминат и да нападнат Киев. А аз ровя бреговете, моста руша. Но вече нямам сили...

Юнакът се изкачил на един хълм, погледнал отвъд реката и видял в равното поле огромна войска — четиридесет хиляди конници, а останалите — не могат да се преброят.

„Късно е да се връщам за помощ — помислил Сухман. — Жалко, мечът и боздуганът останаха в къщи...“

На хълма растели дъбове. Сухман измъкнал един по-здрав, вейките му пречупил, клоните му окършил. С две ръце хванал върха на дървото. Тогава силно изцвил конят на богатира и прескочил реката. Озовал се юнакът пред вражеската войска.

Че като замахнал Сухман с дървото, като заудрял бусурманите! Надясно замахне — отвори се улица. Наляво замахне — уличка. Изпадали враговете. Не минало много време, Сухман повалил всички.



Но и самият той — ни жив, ни умрял. Целият в рани от стрелите. Приблизил се богатырът до реката. Промил раните. Затъкнал в тях макови листа, та да не изтича кръвта. Помолил се на раните:

— Не ме болете! Не в разпра, ненапразно съм ви получил. Киев спасявах, руската земя защитавах от враговете.

И раните престанали да го болят.

Яхнал Сухман коня. Тръгнал за Киев.

Първи видели Сухман боярските синове. Те били завистливи и зли.

— Ти, Сухмане, обеща да донесеш жив лебед. Къде е белият лебед? В облаците ли лети?

След боярските синове дотичали боярите. И те започнали да се надсмиват на Сухман. Нарекли го самохвалко. С пръст го сочели. Пред

двореца излязъл и князът. Гледа, богатирът се е върнал с празни ръце. Разсърдил се:

— Така ли ми служиш? Да не мислиш да се подиграваш с мен?

— Не се сърди — казал Сухман. — Не ти донесох бял лебед. Не удържах на думата си. С бусурманската войска се бих. Бяха четиридесет хиляди на коне, а останалите — безброй. Всички повалих.

Като чули това, болярските синове и болярите още повече се развеселили. От смях се натръшкали по земята.

Виж ти каква лъжа измислил, та да не моли княза за прошка!

Князът се разгневил още повече. Заповядал да вържат ръцете на Сухман и да го затворят в тъмна тъмница.

Болярите вързали ръцете на Сухман. Затворили го в тъмна тъмница.

Чули за това богатирите. Отишли при княза и най-големият юнак Иля Муромец рекъл:

— Как можа, княже, да направиш това? Повярва на болярите, а не повярва на юнака! Ако не оправиш работата с чест, ние сами ще пуснем Сухман на свобода. А сега ще изпратим в равното поле богатира Добриня. Нека да види какво става там.

Отишъл Добриня в равното поле. Донесъл дъба, с който се сражавал Сухман.

Като видял дъба, князът за нищо не попитал Добриня, изтичал в тъмницата, пуснал на свобода Сухман. А дебелият стъбло на дъба станало на трески — всички видели какво сражение е било в равното поле.

Сухман излязъл от тъмницата. Сам князът му развързал ръцете. Поискал прошка. Заповядал на слугите да донесат злато, сребро, бисери, скъпо оръжие, сърмени дрехи, шапки от скъпи кожи — дар за Сухман.

А Сухман горчиво се усмихнал. Дори не погледнал княжеските дарове.

— Добре ме изпращаш, княже. Така да ме беше и посрещнал... А на вас, богатири, благодаря! В радостни дни ми бяхте другари. Другари ми останахте и в тежки дни. Не ми се ще да се разделям с вас. Но от обидата ме заболяха раните. Така ме болят, така ме болят, че нямам сили да търпя. Прощавайте!...

И Сухман напуснал княжеския дворец. Излязъл от Киев. Отишъл на брега на река Днепър. Там махнал от раните маковите листа. И умрял.



ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.